

BARNEOMBUDET

Kriminalomsorgsdirektoratet
Postboks 694
4305 SANDNES

Deres ref:

Vår ref:
17/00808-8

Saksbehandler:
Anders Prydz Cameron

Dato:
26. september 2017

Barneombudets besøk på Ungdomsenhet Øst - mai 2017

Barneombudet oversender vår oppsummering etter besøk på ungdomsenhet øst 18.5.2017. Vi legger også ved tilbakemeldingen som vi har mottatt fra ungdomsenheten.

Vi setter stor pris på konstruktiv dialog med begge ungdomsenhetene.

Siden direktoratet for tiden arbeider med både retningslinjer for unge innsatte og på andre måter å sikre et likeverdig tilbud i de to ungdomsenhetene, oversender vi dokumentene til orientering som bakgrunnsinformasjon i dette arbeidet.

Vennlig hilsen

Camilla Kayed
fagsjef

Anders Prydz Cameron
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Vedlegg

Oppfølging av Barneombudets besøk 18.5.2017
tilbakespill fra Ungdomsenhet øst.docx

Mottakerliste

Kriminalomsorgsdirektoratet

Kopimottakerliste

Kriminalomsorgen - Ungdomsenhet Øst, Astrid Henriksen

BARNEOMBUDET

Kriminalomsorgen - Ungdomsenhet Øst

v/ Astrid Henriksen

Deres ref:

Vår ref:
17/00808-5

Saksbehandler:
Anders Prydz Cameron

Dato:
6. juli 2017

Oppfølging av Barneombudets besøk 18.5.2017

Barneombudet takker for god tilrettelegging i forbindelse med vårt besøk til Ungdomsenhet Øst 18.5.2017. Vi har alt i alt et godt inntrykk av enheten og det arbeidet som er lagt ned i det drøye året enheten har vært i drift. I dette brevet tar vi opp enkelte problemstillinger som har kommet opp i forbindelse med besøket og som vi ønsker å følge opp videre.

Forhold ved Ungdomsenhet Øst som de innsatte ønsket at vi videreformidlet

Barneombudet hadde samtaler med to innsatte under besøket i ungdomsenheten. På grunn av at de innsatte vil være lett gjenkjennelige for de ansatte i ungdomsenheten, vil vi ikke kunne dele alt som kom frem i samtale her, men vi ble etter hver samtale enige med de innsatte om noen punkter som de ønsket at vi skulle ta videre. Disse punktene er gjengitt under.

a. Ønske om mer tilgjengelig helsetjeneste

Innsatte hadde opplevd å måtte vente flere dager på å få tilsyn av lege. Inntrykket var at helsetilbudet var godt når man først fikk treffe legen, men at det kunne gå noe lang tid før man faktisk fikk tilsyn. Vi har også notert oss at ungdomsenheten har som mål at innsatte skal få treffe lege innen 24 timer ved behov (utover øyeblikkelig hjelp), så her er det en viss forskjell mellom den målsetningen som er satt og den opplevelsen som blir formidlet til oss i samtale med de innsatte.

Barneombudet anbefaler at målsetningen om at innsatte skal få treffe lege innen 24 timer ved behov (utover øyeblikkelig hjelp) blir gjennomført og at den også gjøres kjent for de innsatte, slik at de vet hva de kan forvente.

b. Ønske om halal-mat

Innsattes ønske om halal-mat har ikke blitt etterkommet, og dette har ført til at minst en innsatt skal ha et relativt ensidig kosthold. Det skal ikke ha blitt gitt noen god forklaring på hvorfor det ikke er mulig å tilrettelegge for halal-mat i større grad.

Barneombudet anbefaler at ungdomsenheten i størst mulig grad legger til rette for at de innsatte har et sammensatt og godt kosthold, også når dette innebærer en viss tilrettelegging som følge av kulturelle eller religiøse skikker.

c. Ønske om bedre aktivitetstilbud/alternativer til innlåsing

De innsatte opplever at de på ettermiddagen blir stilt overfor et valg om enten å være ute, lage/forberede middag eller være innlåst på cellen. De ønsker også mulighet til fellesskap inne i fellesarealene på ettermiddagen, særlig når været er dårlig eller det er kaldt.

Barneombudet anbefaler at innlåsing brukes så lite som mulig og at ungdomsenheten har en løpende dialog med de innsatte om mulige aktiviteter på ettermiddag/kveld.

Forhold ved Ungdomsenhet Øst som Barneombudet ønsker å følge opp

Barneombudet har ingen større merknader til ungdomsenheten. Vårt anliggende har ikke vært å gå inn i bygningsmessige eller andre fysiske forhold, men å få et førsteinntrykk av fengselet og hvordan dette drives og å møte noen av de innsatte. Vi fikk inntrykk av at det gjøres mye godt arbeid ved enheten, særlig virket det som om arbeidet med utdanning for de innsatte fungerer godt. Det syntes også de innsatte å være enige i. Det er også gledelig at sikkerhetscellen så langt ikke har vært i bruk. Det er likevel enkelte detaljer som vi kunne tenke oss å følge opp. Oppfølgingspunktene er knyttet til barnekonvensjonen artikkel 37 og 40 og generell kommentar nummer 10 fra FNs barnekomite, i tillegg til FNs minimumsstandarder for behandling av unge lovbrytere (Beijing-reglene).

a. Begrensninger i telefontid

Fengselet skal legge til rette for kontakt med familie og andre utenfor fengselet. Telefontid med familie er viktig, særlig for unge innsatte. Vårt inntrykk etter besøket er at telefontiden er begrenset til en time per uke per innsatt. Generelt vil vi anbefale at fengselet legger til rette for mest mulig kontakt mellom innsatte, familie og andre pårørende utenfor fengselet. Vi vil også anbefale at fengselet prioriterer å sette opp videokonferanseutstyr (Skype e.l.) for å bedre muligheten for kontakt med pårørende som bor langt fra fengselet.

b. Innlåsing

Vårt førsteinntrykk er at innlåsing på dagtid brukes noe mer ved Ungdomsenhet Øst enn ved Ungdomsenhet Vest, dette er noe vi ønsker å undersøke nærmere. De innsatte opplevde slik vi forstår det også at innlåsing noen ganger er eneste alternativ til organisert aktivitet. Etter vårt syn er en slik praksis uheldig, og kan være problematisk i lys av barnekonvensjonen, FNs barnekomités generelle kommentar nummer 10 og Beijing-reglene å bruke innlåsing på denne måten i et ungdomsfengsel. Barneombudet anbefaler at innlåsing på dagtid ikke brukes som middel for å motivere til organisert aktivitet, og kun brukes når det er strengt nødvendig.

c. Uniformert personale

I Ungdomsenhet Øst bruker de ansatte uniform, mens de ved Ungdomsenhet Vest går i sivile klær. Vi ble informert om at det å bruke uniform er et bevisst valg som er begrunnet i sikkerhet, men også til en viss grad i de innsattes interesser og behov. Vi kunne likevel tenke oss at det ble undersøkt nærmere om bruken av uniform faktisk har ønsket effekt. En slik vurdering bør legge stor vekt på unge innsattes egne erfaringer og opplevelser.

Barneverntjenester til innsatte ungdommer og samarbeid frem mot løslatelse

Barneombudet har i lengre tid vært kjent med at det er varierende samarbeid mellom kommunale barneverntjenester, barneverntiltak og Kriminalomsorgen/tverretatlig team i ungdomsenhetene. Dette kom igjen opp i forbindelse med besøket på Ungdomsenhet Øst. Vi vil innhente noen flere opplysninger om dette temaet og eventuelt følge opp med Barne- og familiedirektoratet (Bufdir) for å sikre at barnevernet alltid bidrar i tilrettelegging, oppfølging og ikke minst planlegging frem mot løslatelse for mindreårige innsatte.

Videre oppfølging

Vi tar forbehold om at alle opplysningene i dette brevet bygger på muntlig overlevert informasjon i forbindelse med besøket, og at det derfor kan være noe vi har misforstått eller opplysninger vi ikke har fått med oss. Vi ønsker derfor i første omgang en kort skriftlig tilbakemelding med kommentarer og eventuelle tilleggsopplysninger knyttet til hvert av oppfølgingspunktene over. Det er ønskelig med en tilbakemelding innen 20.8.2017. Når vi har mottatt denne tilbakemeldingen vil vi vurdere eventuell videre oppfølging enten direkte med fengselet, med Kriminalomsorgsdirektoratet eller andre relevante instanser.

Vennlig hilsen

Camilla Kayed
fagsjef

Anders Prydz Cameron
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Kommentarer/tilleggsopplysninger fra Ungdomsenhet øst som et ledd i oppfølging etter Barneombudets besøk 18. mai 2017.

Takk for besøket og for gode innspill i etterkant. Vedlagt finner dere en kort skriftlig tilbakemelding knyttet til de ulike oppfølgingspunktene dere nevner i brevet.

a. Ønske om mer tilgjengelig helsetjeneste.

Ungdomsenheten ønsker å presisere at det kun er ved nyinnsettelse at innsatte skal ha tilsyn av lege innen 24 timer. Ungdomsenhetens lege tilkalles derfor alltid ved nyinnsettelse. Alle innsatte har tilbud om legetime ukentlig. Ved behov for lege utover dette vurderer enheten hvordan dette løses i samråd med legen.

Ved behov får innsatte legehjelp så snart som mulig.

b. Ønske om halal- mat

Ungdomsenheten er kjent med at særlig en innsatt ønsker halal- kjøtt. Ettersom vi er en enhet som tilbereder all mat sammen med innsatte, så kan vi ikke ta hensyn til alle individuelle behov da det skaper ulike dilemmaer. Det gis som en hovedregel svinefrie alternativer. Vi har kartlagt hva slags praksis ulike enheter har. Ungdomsenhet vest tilbyr ikke halal- mat.

Vi har konkludert med at vi en gang i uken bruker halal- kylling som hovedingrediens når vi lager middag. Vi ønsker ikke at innsatte gis tilgang til å handle middagsmat ved bruke av egne midler ettersom vi ikke håndterer at det skal lages flere ulike retter ved hvert måltid.

Ungdomsenhet øst er for øvrig opptatt av å tilby de innsatte variert kosthold.

Nevner at innsatte gis en reell medvirkningsmulighet til å velge middager i helgene gjennom å delta på UKEMØTE. Vi prioriterer å legge til rette for ønskene.

c. Ønske om bedre aktivitetstilbud/alternativer til innlåsning

Ungdomsenhet øst er et nytt fengsel. Vi jobber kontinuerlig med å få gode rutiner som i størst mulig grad ivaretar de ulike innsattes behov og barnets beste. Vi har erfart at det fungerer best å lage middag med en innsatt ad gangen. Det ble mye uro og grensesettingssituasjoner når alle innsatte skulle være i fellesskapet samtidig som matlagingen pågikk, og enkelt innsatte kunne i denne sammenheng bidra til uønskede hendelser og dårlig stemning. Enheten er i en prosess hvor vi prøver å finne alternative aktiviteter i den tiden det tar å tilberede middagen. Utfordringer er at bemanningssituasjonen ikke tillater at ungdommene får velge ulike aktiviteter fritt. I sommerhalvåret har det fungert at de er ute frem til middagen er ferdig. Vi jobber også med å istandsette et hobbyrom i en annen bygning, og vil vurdere om dette rommet kan brukes som et alternativ til luft.

Forhold ved Ungdomsenhet øst som Barneombudet ønsker å føle opp.

a. Begrensninger i telefon tid.

Innsatte ved enheten har i utgangspunktet 3 x 20 minutter pr. uke. I tillegg gis de innsatte muligheter til å søke om ekstra ringeminutter. Enkelte innsatte må oppfordres til å søke om flere ringeminutter for å ha mer kontakt med f.eks foresatte.

Ungdomsenheten har nå muligheter for å tilby innsatte skype- samtaler.

b. Innlåsing

Dagsrutinene ved Ungdomsenhet øst er under evaluering. Nye rutiner vil foreligge medio august 2017, og innspillene fra barneombudet om mindre innlåsing tas med videre inn i dette arbeidet.

c. Uniformert personalet.

Det er vanskelig å vite hva slags effekt bruken av uniform har ovenfor denne innsattgruppen, og det er naturligvis ulike meninger. Ungdomsenheten er positive til å snakke videre med Barneombudet om dette spørsmålet, men foreløpig ønsker vi ikke å endre praksis. Ansatte oppfordres til å bruke treningstøy under aktiviteter i fellesskapet.

Personalet er alltid sivilt kledd under fremstillinger.